

Sopimus**Suomen tasavallan hallituksen ja Kazakstanin tasavallan hallituksen välillä sijoitusten edistämisestä ja vastavuoroisesta suojaamisesta**

Suomen tasavallan hallitus ja Kazakstanin tasavallan hallitus, jäljempänä ”sopimuspuolet”, jotka

OVAT TIETOISIA tarpeesta suojata sopimuspuolen sijoittajien toisen sopimuspuolen valtion alueella olevia sijoituksia ketään syrjimättä;

HALUAVAT LISÄTÄ sopimuspuolten välistä taloudellista yhteistyötä sellaisten sijoitusten osalta, joita sopimuspuolen kansalaiset ja yritykset ovat tehneet toisen sopimuspuolen valtion alueella;

TIEDOSTAVAT, että sopimus tällaisille sijoituksille myönnettävästä kohtelusta edistää yksityisen pääoman siirtoja ja sopimuspuolten taloudellista kehitystä;

OVAT SAMAA MIELTÄ siitä, että vakaat puitteet sijoituksille edistävät taloudellisten voimavarojen mahdollisimman tehokasta käyttöä ja parantavat elintasoja;

OVAT TIETOISIA siitä, että taloudellisten yhteyksien ja liikeyhteyksien kehittäminen voi edistää kansainvälisesti tunnustettujen työelämään liittyvien oikeuksien kunnioittamista;

OVAT SAMAA MIELTÄ siitä, että nämä tavoitteet voidaan saavuttaa lieventämättä vaatimuksia, jotka liittyvät yleisesti sovellettaviin terveyttä, turvallisuutta ja ympäristöä koskeviin toimenpiteisiin; ja

ovat päättäneet tehdä sijoitusten edistämistä ja vastavuoroista suojaamista koskevan sopimuksen;

OVAT SOPINEET SEURAAVASTA:

Agreement**between the Government of the Republic of Finland and the Government of the Republic of Kazakhstan on the Promotion and Mutual Protection of Investments**

The Government of the Republic of Finland and the Government of the Republic of Kazakhstan hereinafter referred to as the "Parties",

RECOGNISING the need to protect investments of the investors of one Party in the territory of the State of the other Party on a non-discriminatory basis;

DESIRING to promote greater economic co-operation between them, with respect to investments by investors of one Party in the territory of the State of the other Party;

RECOGNISING that agreement on the treatment to be accorded such investments will stimulate the flow of private capital and the economic development of the Parties;

AGREEING that a stable framework for investment will contribute to maximising the effective utilisation of economic resources and improve living standards;

RECOGNISING that the development of economic and business ties can promote respect for internationally recognised labour rights;

AGREEING that these objectives can be achieved without relaxing health, safety and environmental measures of general application; and

Having resolved to conclude an Agreement concerning the promotion and mutual protection of investments;

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

1 artikla

Määritelmät

Tässä sopimuksessa:

1. "Sijoitus" tarkoittaa kaikenlaista varallisuutta, jonka sopimuspuolen sijoittaja on perustanut tai hankkinut liike- ja yritystoiminnan yhteydessä toisen sopimuspuolen alueella tämän sopimuspuolen valtion kansallisen lainsäädännön mukaisesti, mukaan luettuna erityisesti, ei kuitenkaan yksinomaan:

a) irtain ja kiinteä omaisuus tai omaisuuden kohdistuvat oikeudet, kuten kiinnitykset, pantti- ja pidätysoikeudet sekä vuokraoikeudet;

b) uudelleen sijoitettu tuotto;

c) yrityksen osakkeet ja joukkovelkakirjat tai muut osuudet yrityksestä;

d) vaateet rahan tai oikeudet suoritteisiin, joilla on taloudellista arvoa;

e) henkiseen omaisuuteen kohdistuvat oikeudet, kuten patentit, tekijänoikeudet, tavaramerkit, teolliset mallioikeudet, toiminimet, maantieteelliset merkinnät sekä tekniset valmistusmenetelmät, tietotaito ja goodwill-arvo; ja

f) lakiin, hallinnolliseen toimenpiteeseen tai toimivaltaisen viranomaisen kanssa tehtyyn sopimukseen perustuvat toimiluvat, mukaan luettuna luvat etsiä, ottaa käyttöön, louhia tai hyödyntää luonnonvaroja.

Sellaiset sijoitukset, joita sopimuspuolen oikeushenkilö on tehnyt tämän sopimuspuolen alueella, mutta jotka ovat tosiasiallisesti toisen sopimuspuolen sijoittajien omistuksessa tai suorassa tai välillisessä hallinnassa, katsotaan myös viimeksi mainitun sopimuspuolen sijoittajien sijoituksiksi, jos ne on tehty ensin mainitun sopimuspuolen valtion kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Mikään varallisuuden sijoitus- tai jälleensijoitusmuodon muutos ei vaikuta varallisuuden luonteeseen sijoituksena.

2. "Tuotto" tarkoittaa sijoituksesta saatuja tuloja ja siihen sisältyy erityisesti, ei kuitenkaan yksinomaan voitto, osingot, korot, rojalit, omaisuuden luovutusvoitto tai sijoitukseen liittyvät luontoissuoritukset.

3. "Sijoittaja" tarkoittaa kummankin sopimuspuolen osalta seuraavia henkilöitä, jotka

Article 1

Definitions

For the purpose of this Agreement:

1. The term "investment" means every kind of asset established or acquired in connection with business and entrepreneurial activity by an investor of one Party in the territory of the other Party in accordance with the national legislation of the State of the latter Party, including in particular, though not exclusively:

(a) movable and immovable property or any property rights such as mortgages, liens, pledges and leases;

(b) reinvested returns;

(c) shares in and stocks and debentures of a company or any other forms of participation in a company;

(d) claims to money or rights to a performance having an economic value;

(e) intellectual property rights, such as patents, copyrights, trade marks, industrial designs, business names, geographical indications as well as technical processes, know-how and goodwill; and

(f) concessions conferred by law, by an administrative act or under a contract by a competent authority, including concessions to search for, develop, extract or exploit natural resources.

Investments made in the territory of one Party by any legal entity of that same Party, but actually owned or controlled, directly or indirectly by investors of the other Party, shall likewise be considered as investments of investors of the latter Party if they have been made in accordance with the national legislation of the State of the former Party.

Any change in the form in which assets are invested or reinvested does not affect their character as investments.

2. The term "returns" means the amounts yielded by investments and shall in particular, though not exclusively, include profits, dividends, interest, royalties, capital gains or any payments in kind related to an investment.

3. The term "investor" means, for either Party, the following subjects who invest in

sijoittavat toisen sopimuspuolen valtion alueella jälkimmäisen sopimuspuolen valtion kansallisen lainsäädännön ja tämän sopimuksen määräysten mukaisesti:

a) luonnollista henkilöä, joka on jommankumman sopimuspuolen kansalainen sen lainsäädännön mukaisesti; tai

b) oikeushenkilöä, esimerkiksi yhtiötä, yhtymää, toiminimeä, taloudellista yhdistystä, yleishyödyllistä laitosta tai järjestöä, joka on perustettu tai muodostettu sopimuspuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja jonka rekisteröity toimipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on kyseisen sopimuspuolen lainkäyttövaltaan kuuluvalla alueella.

4. "Alue" tarkoittaa sopimuspuolen valtion maa-alueita, sisäisiä aluevesiä ja aluemerta ja niiden yläpuolella olevaa ilmatilaa sekä aluemerren ulkopuolisia merivyöhykkeitä, mukaan luettuna merenpohja ja sen sisusta, joihin nähden kyseisellä sopimuspuolella on täysivaltaiset oikeudet tai lainkäyttövalta voimassaolevan kansallisen lainsäädäntönsä ja kansainvälisen oikeuden mukaisesti näiden alueiden luonnonvarojen tutkimisen ja hyödyntämisen osalta.

the territory of the State of the other Party in accordance with the national legislation of the State of the latter Party and the provisions of this Agreement:

(a) any natural person who is a national of either Party in accordance with its legislation; or

(b) any legal entity such as company, corporation, firm, partnership, business association, institution or organisation, incorporated or constituted in accordance with the national legislation of the Party and having its registered office or central administration or principal place of business within the jurisdiction of that Party.

4. The term "territory" means the land territory, internal waters and territorial sea of the State of the Party and the airspace above them, as well as the maritime zones beyond the territorial sea, including the seabed and subsoil, over which that Party exercises sovereign rights or jurisdiction in accordance with its national laws in force and international law, for the purpose of exploration and exploitation of the natural resources of such areas.

2 artikla

Sijoitusten edistäminen ja suojaaminen

1. Kumpikin sopimuspuoli edistää alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksia ja hyväksyy tällaiset sijoitukset kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti.

2. Kumpikin sopimuspuoli myöntää alueellaan oikeudenmukaisen kohtelun sekä täysimääräisen ja jatkuvan suojan ja turvan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille ja niiden tuotolle.

3. Kumpikaan sopimuspuoli ei alueellaan haittaa kohtuuttomasti tai mielivaltaisesti toimenpitein toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoitusten hankintaa, laajentamista, toimintaa, hoitoa, ylläpitoa, käyttöä, hyödyntämistä ja myyntiä tai muuta luovuttamista.

Article 2

Promotion and Protection of Investments

1. Each Party shall promote in its territory investments by investors of the other Party and shall, in accordance with its national legislation, admit such investments.

2. Each Party shall in its territory accord to investments and returns of investments of investors of the other Party fair and equitable treatment and full and constant protection and security.

3. Neither Party shall in its territory impair by unreasonable or arbitrary measures the acquisition, expansion, operation, management, maintenance, use, enjoyment and sale or other disposal of investments of investors of the other Party.

3 artikla

Sijoitusten kohtelu

1. Kumpikin sopimuspuoli myöntää toisen sopimuspuolen sijoittajille ja näiden sijoituksille vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin se myöntää omille sijoittajilleen ja näiden sijoituksille sijoitusten hankinnan, laajentamisen, toiminnan, hoidon, ylläpidon, käytön, hyödyntämisen ja myynnin tai muun luovuttamisen osalta.

2. Kumpikin sopimuspuoli myöntää toisen sopimuspuolen sijoittajille ja näiden sijoituksille vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin se myöntää suosituimmuusasemassa olevan maan sijoittajille ja näiden sijoituksille niiden perustamisen, hankinnan, laajentamisen, toiminnan, hoidon, ylläpidon, käytön, hyödyntämisen ja myynnin tai muun luovuttamisen osalta.

3. Kumpikin sopimuspuoli myöntää toisen sopimuspuolen sijoittajille ja näiden sijoituksille tämän artiklan 1 ja 2 kappaleen edellyttämistä kohteluista paremman sen mukaan, kumpi niistä on sijoittajalle tai sijoituksille edullisempi.

4. Kumpikaan sopimuspuoli ei alueellaan määrää tai pane täytäntöön toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksiin kohdistuvia tarvikkeiden hankintaa, tuotantovälineitä, toimintaa, kuljetuksia tai sen tuotteiden markkinointia koskevia toimenpiteitä tai anna muita vastaavia määräyksiä, joilla on syrjiviä vaikutuksia.

4 artikla

Poikkeukset sijoitusten kohtelusta

Tämän sopimuksen määräysten ei katsota velvoittavan sopimuspuolta ulottamaan toisen sopimuspuolen sijoittajiin ja näiden sijoituksiin kohtelua, etua tai erivapautta, joka perustuu olemassa olevaan tai tulevaan:

a) vapaakauppa-alueeseen, tulliliittoon, yhteismarkkinoihin, talous- ja rahaliittoon tai muuhun vastaavaan alueelliseen taloudellista yhdentymistä koskevaan sopimukseen, mukaan luettuna alueelliset työmarkkinasopimukset, joiden osapuolena toinen

Article 3

Treatment of Investments

1. Each Party shall accord to investors of the other Party and to their investments, a treatment no less favourable than the treatment it accords to its own investors and their investments with respect to the acquisition, expansion, operation, management, maintenance, use, enjoyment and sale or other disposal of investments.

2. Each Party shall accord to investors of the other Party and to their investments, a treatment no less favourable than the treatment it accords to investors of the most favoured nation and to their investments with respect to the establishment, acquisition, expansion, operation, management, maintenance, use, enjoyment, and sale or other disposal of investments.

3. Each Party shall accord to investors of the other Party and to their investments the better of the treatments required by paragraph 1 and paragraph 2 of this Article, whichever is the more favourable to the investors or investments.

4. Neither Party shall mandate or enforce in its territory measures on investments by investors of the other Party, concerning purchase of materials, means of production, operation, transport, marketing of its products or similar orders having discriminatory effects.

Article 4

Exemptions

The provisions of this Agreement shall not be construed so as to oblige one Party to extend to the investors and investments by investors of the other Party the benefit of any treatment, preference or privilege by virtue of any existing or future:

(a) free trade area, customs union, common market, economic and monetary union or other similar regional economic integration agreement, including regional labour market agreements, to which one of the Parties is or may become a party, or

sopimuspuoli on tai joiden osapuoleksi se voi tulla, tai

b) kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevaan sopimukseen tai muuhun kokonaan tai pääasiassa verotusta koskevaan kansainväliseen sopimukseen, tai

c) kokonaan tai pääasiassa sijoituksia koskevaan monenväliseen sopimukseen.

(b) agreement for the avoidance of double taxation or other international agreement relating wholly or mainly to taxation, or

(c) multilateral agreement relating wholly or mainly to investments.

5 artikla

Pakkolunastus

1. Sopimuspuolen sijoittajien toisen sopimuspuolen alueella olevia sijoituksia ei pakkolunasteta tai kansallisteta eikä niihin kohdisteta muita suoria tai välillisiä toimenpiteitä, joilla on pakkolunastusta tai kansallistamista vastaava vaikutus (jäljempänä "pakkolunastus"), ellei sitä tehdä yleisen edun vuoksi, ketään syrjimättä, oikeudenmukaista menettelyä noudattaen ja maksamalla siitä välitön, riittävä ja tosiasiallinen korvaus.

2. Tällaisen korvauksen on vastattava pakkolunastetun sijoituksen arvoa, joka sillä oli välittömästi ennen pakkolunastuksen suorittamista tai ennen kuin pakkolunastus tuli yleiseen tietoon, sen mukaan kumpi ajankohdista on aikaisempi. Arvo määritetään yleisesti hyväksytyjen arvonnäilyperiaatteiden mukaisesti.

3. Korvauksen tulee olla täysin realisoitavissa ja se maksetaan rajoituksetta ja viipymättä. Korvaukseen sisältyy maksuvaluutan markkinakoron mukainen korko pakkolunastetun omaisuuden menettämispäivästä korvauksen maksupäivään saakka.

4. Sopimuspuolen pakkolunastaessa sellaisen yrityksen varat, joka on perustettu tai muodostettu jossakin sen alueen osassa voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti ja jonka osakkeita toisen sopimuspuolen sijoittajat omistavat, ensin mainittu sopimuspuoli varmistaa, että tämän artiklan 1 kappaleen määräyksiä sovelletaan siltä osin kuin on tarpeen, jotta näitä osakkeita omistaville toisen sopimuspuolen sijoittajille taataan välitön, riittävä ja tosiasiallinen korvaus niiden sijoituksista.

5. Sijoittajalla, jonka sijoituksia pakkolunastetaan, on oikeus saada tapauksensa vii-

Article 5

Expropriation

1. Investments by investors of a Party in the territory of the other Party shall not be expropriated, nationalised or subjected to any other measures, direct or indirect, having an effect equivalent to expropriation or nationalisation (hereinafter referred to as "expropriation"), except for a purpose which is in the public interest, on a non-discriminatory basis, in accordance with due process of law, and against prompt, adequate and effective compensation.

2. Such compensation shall amount to the value of the expropriated investment at the time immediately before the expropriation or before the impending expropriation became public knowledge, whichever is the earlier. The value shall be determined in accordance with generally accepted principles of valuation.

3. Compensation shall be fully realisable and shall be paid without any restriction or delay. It shall include interest at a commercial rate established on a market basis for the currency of payment from the date of dispossession of the expropriated property until the date of actual payment.

4. Where a Party expropriates the assets of a company which is incorporated or constituted under the law in force in any part of its own territory, and in which investors of the other Party own shares, it shall ensure that the provisions of paragraph 1 of this Article are applied to the extent necessary to guarantee prompt, adequate and effective compensation in respect of their investment to such investors of the Party who are owners of those shares.

5. Without prejudice to the provisions of Article 9 of this Agreement, the investor

pymättä kyseisen sopimuspuolen oikeusviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten käsiteltäväksi, sekä oikeus sijoitustensa arvonmääritykseen tässä artiklassa mainittujen periaatteiden mukaisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän sopimuksen 9 artiklan määräysten soveltamista.

6 artikla

Menetysten korvaaminen

1. Sopimuspuoli myöntää toisen sopimuspuolen sijoittajille, joiden kyseisen sopimuspuolen valtion alueella oleville sijoituksille aiheutuu menetyksiä tällä alueella olevan sodan tai muun aseellisen selkkauksen, kansannousun, kapinan tai mellakan vuoksi, edunpalautuksen, hyvityksen, korvauksen tai muun järjestelyn osalta vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin se myöntää omille sijoittajilleen tai suosituimmuusasemassa olevan maan sijoittajille, sen mukaan kumpi niistä on sijoittajan mukaan edullisempi.

2. Sen vaikuttamatta tämän artiklan 1 kappaleen soveltamiseen, sopimuspuolen sijoittajalle, joka kyseisessä kappaleessa tarkoitussa tilanteessa kärsii toisen sopimuspuolen valtion alueella menetyksiä, jotka johtuvat:

- a) siitä, että viimeksi mainitun sopimuspuolen asevoimat tai viranomaiset ovat pakko-ottaneet sen sijoituksen tai sijoituksen osan, tai
- b) siitä, että viimeksi mainitun sopimuspuolen asevoimat tai viranomaiset ovat tuhonneet sen sijoituksen tai sijoituksen osan, vaikka tilanne ei olisi edellyttänyt sitä, myönnetään viimeksi mainitun sopimuspuolen toimesta edunpalautus tai korvaus, jonka tulee kummassakin tapauksessa olla välitön, riittävä ja tosiasiallinen, ja korvaus tulee maksaa 5 artiklan 1-3 kappaleen mukaisesti pakko-oton tai tuhoamisen ajankohdasta maksupäivään saakka.

7 artikla

Vapaat siirrot

1. Kumpikin sopimuspuoli takaa toisen sopimuspuolen sijoittajille oikeuden siirtää vapaasti näiden sijoituksia ja sijoituksiin liittyviä siirtomaksuja alueelleen ja alueeltaan.

whose investments are expropriated shall have the right to prompt review of its case and of valuation of its investments in accordance with the principles set out in this Article, by a judicial or other competent authority of that Party.

Article 6

Compensation for Losses

1. Investors of one Party whose investments in the territory of the other Party suffer losses owing to war or other armed conflict, revolt, insurrection or riot in the territory of the State of the latter Party, shall be accorded by the latter Party, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, a treatment no less favourable than the one accorded by the latter Party to its own investors or investors of the most favoured nation, whichever, according to the investor, is the more favourable.

2. Without prejudice to paragraph 1 of this Article, investors of one Party who, in any of the situations referred to in that paragraph, suffer losses in the territory of the state of the other Party resulting from:

- (a) requisitioning of its investment or a part thereof by the latter's armed forces or authorities, or
  - (b) destruction of its investment or a part thereof by the latter's armed forces or authorities, which was not required by the necessity of the situation,
- shall be accorded by the latter Party restitution or compensation which in either case shall be prompt, adequate and effective and with respect to compensation, shall be in accordance with Article 5 paragraphs 1-3 from the date of requisitioning or destruction until the date of actual payment.

Article 7

Free Transfer

1. Each Party shall ensure to investors of the other Party the free transfer, into and out of its territory, of their investments and transfer payments related to investments. Such

Näihin siirtomaksuihin sisältyvät erityisesti, ei kuitenkaan yksinomaan:

- a) peruspääoma sekä sijoituksen ylläpitämiseen, kehittämiseen tai kasvattamiseen tarkoitetut lisäsummat;
- b) tuotto;
- c) kokonaan tai osittain tapahtuvasta sijoituksen mynnistä tai luovuttamisesta saadut tulot, mukaan luettuna osakkeiden mynnistä saadut tulot;
- d) sijoituksen toiminnasta aiheutuvien kulujen maksamiseen vaaditut rahasummat, kuten lainojen takaisinmaksut, rojalit, hallinnointikorvaukset, lisenssimaksut tai muut vastaavat kulut;
- e) tämän sopimuksen 5, 6, 8 ja 9 artiklan mukaisesti maksettavat korvaukset;
- f) ulkomailta palkatun ja sijoituksen yhteydessä työskentelevän henkilökunnan ansiotulot ja muut palkkiot.

2. Kumpikin sopimuspuoli varmistaa myös, että tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitetut siirrot tehdään rajoituksetta ja viivytyksittä sijoittajan valitsemassa vapaasti vaihdettavassa valuutassa ja siirtopäivänä vallitsevan, siirrettävään valuuttaan sovellettavan markkinakurssin mukaisesti, ja että ne ovat välittömästi siirrettävissä.

3. Jos valuuttamarkkinoita ei ole käytettävissä, sovellettava vaihtokurssi vastaa viimeisintä vaihtokurssia, jota on käytetty valuuttojen muuttamiseksi erityisnosto-oikeuksiksi.

4. Mikäli isäntäsopimuspuoli aiheuttaa siirron viivästymisen, siirtoon sisältyy kyseisen valuutan markkinakoron mukainen korko siitä päivästä alkaen, jona siirtoa on pyydetty, siirtopäivään saakka, ja kyseinen sopimuspuoli vastaa sen maksamisesta.

5. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1-4 kappaleessa määrätään, sopimuspuoli voi viivyttää siirtoa soveltamalla oikeudenmukaisesti ja syrjimättömästi lakejaan ja määräyksiään, jotka koskevat:

- a) asianmukaisten verovelvoitteiden täyttämistä;
- b) velkojien oikeuksien suojaamista;
- c) rikoksia;
- d) oikeudenkäynneissä annettujen määräysten tai tuomioiden noudattamisen varmistamista;

payments shall include in particular, though not exclusively:

- (a) principal and additional amounts to maintain, develop or increase the investment;
- (b) returns;
- (c) proceeds obtained from the total or partial sale or disposal of an investment, including the sale of shares;

(d) amounts required for the payment of expenses which arise from the operation of the investment, such as loans repayments, payment of royalties, management fees, licence fees or other similar expenses;

(e) compensation payable pursuant to Articles 5, 6, 8 and 9;

(f) earnings and other remuneration of personnel engaged from abroad and working in connection with an investment.

2. Each Party shall further ensure that the transfers referred to in paragraph 1 of this Article shall be made without any restriction or delay in a freely convertible currency of the choice of the investor and at the prevailing market rate of exchange applicable on the date of transfer to the currency to be transferred and shall be immediately transferable.

3. In the absence of a market for foreign exchange, the rate to be used shall be the most recent exchange rate for the conversions of currencies into Special Drawing Rights.

4. In case of a delay in transfer caused by the host Party, the transfer shall also include interest at a commercial rate established on a market basis for the currency in question from the date on which the transfer was requested until the date of actual transfer and shall be borne by that Party.

5. Notwithstanding paragraphs 1 - 4 of this Article, a Party may delay a transfer through the equitable and non-discriminatory application of its laws and regulations relating to:

- (a) the fulfilment of due tax obligations;
- (b) the protection of the rights of creditors;
- (c) criminal or penal offences;
- (d) ensuring compliance with orders or judgements in judicial proceedings;

edellyttäen, ettei näiden lakien ja määräysten soveltamista käytetä keinona välttää sopimuspuolten tähän sopimukseen perustuvia velvoitteita.

8 artikla

Sijaantulo

Jos sopimuspuoli tai sen edustajaksi määrätty taho suorittaa maksun toisen sopimuspuolen alueella olevaan sijoitukseen liittyvän korvausvastuun tai takuu- tai vakuutus sopimuksen perusteella, viimeksi mainittu sopimuspuoli tunnustaa sijoittajan oikeuksien ja vaateiden siirtämisen ensin mainitulle sopimuspuolelle tai sen edustajaksi määrätylle taholle, sekä ensin mainitun sopimuspuolen tai sen edustajaksi määrätyn tahon oikeuden käyttää näitä oikeuksia ja vaateita sijaantulon perusteella samassa määrin kuin niiden edellinen haltija.

9 artikla

Sijoittajan ja sopimuspuolen väliset riidat

1. Sopimuspuolen ja toisen sopimuspuolen sijoittajan väliset riidat, jotka johtuvat suoraan sijoituksesta, tulisi ratkaista sovinnollisesti riidan osapuolten kesken.

2. Jos riitaa ei ole ratkaistu kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona riidasta on ilmoitettu kirjallisesti, riita voidaan sijoittajan valinnan mukaisesti saattaa:

a) sen sopimuspuolen toimivaltaiseen tuomioistuimeen, jonka alueella sijoitus on tehty; tai

b) ratkaistavaksi välimiesmenettelyn avulla sijoituksia koskevien riitaisuuksien kansainväliseen ratkaisukeskukseen (ICSID), joka on perustettu 18 päivänä maaliskuuta 1965 Washingtonissa allekirjoitettavaksi avatun, valtioiden ja toisten valtioiden kansalaisten välisten sijoituksia koskevien riitaisuuksien ratkaisemista koskevan yleissopimuksen mukaisesti (jäljempänä "keskus"), jos keskus on käytettävissä; tai

c) välimiesmenettelyyn keskuksen ylimääräisten järjestelyjen mukaisesti, jos ainoastaan toinen sopimuspuolista on allekir-

provided that the application of such laws and regulations shall not be used as a means of avoiding the obligations of the Parties under this Agreement.

Article 8

Subrogation

If a Party or its designated agency makes a payment under an indemnity, guarantee or contract of insurance given in respect of an investment of an investor in the territory of the other Party, the latter Party shall recognise the assignment of any right or claim of such an investor to the former Party or its designated agency, and the right of the former Party or its designated agency to exercise by virtue of subrogation any such right and claim to the same extent as its predecessor in title.

Article 9

Disputes between an Investor and a Party

1. Any dispute arising directly from an investment between one Party and an investor of the other Party should be settled amicably between the two parties to the dispute.

2. If the dispute has not been settled within three (3) months from the date on which it was raised in writing, the dispute may, at the choice of the investor, be submitted:

(a) to the competent courts of the Party in whose territory the investment is made; or

(b) to arbitration by the International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID), established pursuant to the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, opened for signature at Washington on 18 March 1965 (hereinafter referred to as the "Centre"), if the Centre is available; or

(c) to arbitration by the Additional Facility of the Centre, if only one of the Parties is a signatory to the Convention referred to

joittanut tämän kappaleen b kohdassa tarkoitetun yleissopimuksen; tai

d) tilapäiseen välimiesoikeuteen, joka perustetaan Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden komitean (UNCITRAL) välimiesmenettelysääntöjen mukaisesti; tai

e) muuhun ennalta hyväksytyyn tilapäiseen välimiesoikeuteen.

3. Sijoittaja, joka on saattanut riidan kansalliseen tuomioistuimeen, voi kuitenkin vielä saattaa sen jonkin tämän artiklan 2 kappaleen b tai e kohdassa mainitun välimiesoikeuden käsiteltäväksi, jos hän ilmoittaa lupuvansa tapauksen ajamisesta kansallisessa oikeudenkäynnissä ja vetää tapauksen pois ennen kuin kansallinen tuomioistuin on antanut tapauksen asiasisältöä koskevan tuomion.

4. Tämän artiklan mukainen välimiesmenettely toteutetaan kumman tahansa riidan osapuolen pyynnöstä sellaisessa valtiossa, joka on New Yorkissa 10 päivänä kesäkuuta 1958 allekirjoitettavaksi avatun ulkomaisten välitystuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevan yleissopimuksen (New Yorkin yleissopimus) sopimuspuoli. Tämän artiklan mukaisesti välimiesmenettelyyn saatettujen riitojen katsotaan New Yorkin yleissopimuksen 1 artiklan soveltamistarkoituksessa johtuvan kaupallisesta suhteesta tai liike-toimesta.

5. Kumpikin sopimuspuoli antaa ehdoitta suostumuksensa siihen, että sopimuspuolen ja toisen sopimuspuolen sijoittajan välinen riita saatetaan välimiesmenettelyyn tämän artiklan mukaisesti.

6. Kumpikaan sopimuspuolista, joka on riidan osapuolena, ei voi esittää vastalauseita missään välimiesmenettelyn tai välimiestuomion täytäntöönpanon vaiheessa sillä perusteella, että sijoittaja, joka on riidan toisena osapuolena, on saanut vakuutuksen perusteella hyvityksen, joka kattaa sen menetykset kokonaan tai osittain.

7. Välimiestuomio on lopullinen ja sitoo riidan osapuolia, ja se pannaan täytäntöön sen sopimuspuolen valtion kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jonka alueella välimiestuomioon vedotaan, kyseisen sopimuspuolen viranomaisten toimesta välimiestuomiossa mainittuun päivämäärään mennessä.

in subparagraph b of this paragraph;

(d) an ad hoc arbitration tribunal to be established under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL); or

(e) any other previously accepted ad hoc arbitration tribunal.

3. An investor who has submitted the dispute to a national court may nevertheless have recourse to one of the arbitral tribunals mentioned in paragraphs 2 (b) or 2 (e) of this Article if, before a judgment has been delivered on the subject matter by a national court, the investor declares not to pursue the case any longer through national proceedings and withdraws the case.

4. Any arbitration under this Article shall, at the request of either party to the dispute, be held in a state that is a party to the Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards (New York Convention), opened for signature at New York on 10 June 1958. Claims submitted to arbitration under this Article shall be considered to arise out of a commercial relationship or transaction for the purposes of Article 1 of the New York Convention.

5. Each Party hereby gives its unconditional consent to the submission of a dispute between it and an investor of the other Party to arbitration in accordance with this Article.

6. Neither of the Parties, which is a party to a dispute, can raise an objection, at any phase of the arbitration procedure or of the execution of an arbitral award, on account of the fact that the investor, which is the other party to the dispute, has received an indemnification covering a part or the whole of its losses by virtue of an insurance.

7. The award shall be final and binding on the parties to the dispute and shall be executed in accordance with national legislation of the State of the Party in whose territory the award is relied upon, by the competent authorities of the Party by the date indicated in the award.

10 artikla

Sopimuspuolten väliset riidat

1. Sopimuspuolten väliset riidat, jotka koskevat tämän sopimuksen tulkintaa ja soveltamista, ratkaistaan mahdollisuuksien mukaan diplomaattiteitse.

2. Jos riitaa ei voida ratkaista tällä tavoin kuuden (6) kuukauden kuluessa siitä päivästä lukien, jona jompikumpi sopimuspuoli on pyytänyt neuvotteluja, se saatetaan jommankumman sopimuspuolen pyynnöstä välimiesoikeuden ratkaistavaksi.

3. Välimiesoikeus perustetaan kutakin yksittäistapausta varten seuraavalla tavalla. Kahden (2) kuukauden kuluessa välimiesmenettelyä koskevan pyynnön vastaanottamisesta, kumpikin sopimuspuoli nimittää yhden välimiesoikeuden jäsenen. Nämä kaksi jäsentä valitsevat kolmannen valtion kansalaisen, joka molempien sopimuspuolten hyväksynnästä nimitetään välimiesoikeuden puheenjohtajaksi. Puheenjohtaja nimitetään neljän (4) kuukauden kuluessa kahden muun jäsenen nimittämispäivästä.

4. Jos tarvittavia nimityksiä ei ole tehty tämän artiklan 3 kappaleessa mainittujen ajanjaksojen kuluessa, kumpi tahansa sopimuspuoli voi muun sopimuksen puuttuessa pyytää Kansainvälisen tuomioistuimen puheenjohtajaa tekemään tarvittavat nimitykset. Jos Kansainvälisen tuomioistuimen puheenjohtaja on jommankumman sopimuspuolen valtion kansalainen tai on muuten estynyt hoitamaan kyseistä tehtävää, virkaiältään seuraavaksi vanhinta Kansainvälisen tuomioistuimen jäsentä, joka ei ole kummankaan sopimuspuolen valtion kansalainen tai joka ei muutoin ole estynyt hoitamaan kyseistä tehtävää, pyydetään tekemään tarvittavat nimitykset.

5. Välimiesoikeus tekee päätöksensä äänten enemmistöllä. Välimiesoikeuden päätökset ovat lopullisia ja sitovat molempia sopimuspuolia. Kumpikin sopimuspuoli vastaa nimitämänsä jäsenen kustannuksista ja edustuksensa aiheuttamista kustannuksista välimiesmenettelyn aikana. Molemmat sopimuspuolet vastaavat yhtä suurin osuuksin puheenjohtajan kustannuksista sekä muista mahdollisista välimiesoikeuden menettelyihin liittyvistä kustannuksista. Välimiesoikeus voi tehdä eri-

Article 10

Disputes between the Parties

1. Disputes between the Parties concerning the interpretation and application of this Agreement shall, as far as possible, be settled through diplomatic channels.

2. If the dispute cannot thus be settled within six (6) months following the date on which either Party requested such negotiations, it shall at the request of either Party be submitted to an Arbitral Tribunal.

3. Such an Arbitral Tribunal shall be constituted for each individual case in the following way. Within two (2) months of the receipt of the request for arbitration, each Party shall appoint one member of the Tribunal. Those two members shall then select a national of a third State who on approval by the two Parties shall be appointed Chairman of the Tribunal. The Chairman shall be appointed within four (4) months from the date of appointment of the other two members.

4. If the necessary appointments have not been made within the periods specified in paragraph 3 of this Article, either Party may, in the absence of any other agreement, invite the President of the International Court of Justice to make the necessary appointments. If the President is a national of the State of either Party or is otherwise prevented from discharging the said function, the Member of the International Court of Justice next in seniority who is not a national of the state of either Party or is not otherwise prevented from discharging the said function, shall be invited to make the necessary appointments.

5. The Arbitral Tribunal shall reach its decision by a majority of votes. The decisions of the Tribunal shall be final and binding on both Parties. Each Party shall bear the costs of the member appointed by that Party and of its representation in the arbitral proceedings. Both Parties shall assume an equal share of the costs of the Chairman, as well as any other costs connected with the Tribunals procedures. The Tribunal may make a different decision regarding the sharing of the costs. In

laisen päätöksen kustannusten jakamisen osalta. Kaikilta muilta osin välimiesoikeus päättää omista menettelysäännöistään.

6. Tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitetut riidat ratkaistaan tämän sopimuksen määräysten ja yleisesti tunnustettujen kansainvälisen oikeuden periaatteiden mukaisesti.

all other respects, the Arbitral Tribunal shall determine its own rules of procedure.

6. Issues subject to dispute referred to in paragraph 1 of this Article shall be decided in accordance with the provisions of this Agreement and the generally recognised principles of international law.

11 artikla

Luvat

1. Kumpikin sopimuspuoli kohtelee valti-
onsa kansallisen lainsäädännön mukaisesti
suotuisasti sijoituksiin liittyviä lupahake-
muksia ja myöntää nopeasti luvat, joita sen
alueella tarvitaan toisen sopimuspuolen si-
joittajien sijoituksia varten.

2. Kumpikin sopimuspuoli myöntää valti-
onsa kansallisen lainsäädännön mukaisesti
väliaikaisen maahantulo- ja oleskeluluvan ja
antaa tarvittavat luvan vahvistavat asiakirjat
sellaisille luonnollisille henkilöille, jotka on
palkattu ulkomailta työskentelemään toisen
sopimuspuolen sijoittajan sijoituksen yhtey-
dessä johtajina, asiantuntijoina tai teknisenä
henkilökuntana, ja jotka ovat yritykselle
oleellisia, niin kauan kuin nämä henkilöt
täyttävät tämän kappaleen vaatimukset. Täl-
laisten työntekijöiden lähimmille perheenjä-
senille myönnetään vastaava kohtelu isäntä-
sopimuspuolen alueella maahantulon ja väli-
aikaisen oleskelun osalta.

12 artikla

Muiden määräysten soveltaminen

1. Jos jommankumman sopimuspuolen val-
tion kansallisen lainsäädännön määräykset tai
tämän sopimuksen lisäksi sopimuspuolten
välillä olemassa olevat tai myöhemmin vah-
vistettavat kansainvälisen oikeuden mukaiset
velvoitteet sisältävät joko yleisiä tai erityisiä
määräyksiä, joiden mukaan toisen sopimus-
puolen sijoittajien sijoituksille voidaan
myöntää edullisempi kohtelu kuin tämän so-
pimuksen mukainen kohtelu, sellaiset määrä-
ykset ovat ensisijaisia tämän sopimuksen
määräyksiin nähden siinä määrin kuin ne
ovat sijoittajalle edullisempia.

Article 11

Permits

1. Each Party shall, subject to the national
legislation of its State, treat favourably the
applications relating to investments and grant
expeditiously the necessary permits required
in its territory in connection with investments
by investors of the other Party.

2. Each Party shall, subject to the national
legislation of its State, grant temporary entry
and stay and provide any necessary confirm-
ing documentation to natural persons who are
employed from abroad as executives, manag-
ers, specialists or technical personnel in con-
nection with an investment by an investor of
the other Party, and who are essential for the
enterprise, as long as these persons continue
to meet the requirements of this paragraph.
Immediate family members of such person-
nel shall also be granted a similar treatment
with regard to entry and temporary stay in
the territory of the host Party.

Article 12

Application of other Rules

1. If the provisions of national legislation
of the State of either Party or obligations un-
der international law, existing at present or
established hereafter between the Parties in
addition to this Agreement, contain a regula-
tion, whether general or specific, entitling in-
vestments made by investors of the other Par-
ty to a treatment more favourable than is
provided by this Agreement, such provisions
shall, to the extent that they are more favour-
able to the investor, prevail over this Agree-
ment.

2. Kumpikin sopimuspuoli noudattaa muita velvoitteita, joita sillä mahdollisesti on toisen sopimuspuolen sijoittajan yksittäisen sijoituksen osalta.

13 artikla

Sopimuksen soveltaminen

Tätä sopimusta sovelletaan kaikkiin sijoituksiin, joita sopimuspuolen sijoittajat ovat tehneet toisen sopimuspuolen alueella, riippumatta siitä, onko ne tehty ennen tämän sopimuksen voimaantuloa tai sen jälkeen, mutta sitä ei sovelleta sellaisiin sijoituksiin koskeviin riitoihin, jotka ovat syntyneet, eikä sellaisiin vaateisiin, jotka on ratkaistu ennen sopimuksen voimaantuloa.

14 artikla

Yleiset poikkeukset

1. Minkään tämän sopimuksen määräyksen ei katsota estävän sopimuspuolia ryhtymästä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen niiden kansalliseen turvallisuuteen liittyvien etujen suojelemiseksi, tai toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen yleisen järjestyksen ylläpitämiseksi, edellyttäen kuitenkin, ettei tällaisia toimenpiteitä toteuteta tavalla, joka olisi sopimuspuolen harjoittamaa mielivaltaista tai perustectonta syrjintää tai peitetty sijoittamiseen kohdistuva rajoitustoimenpide.

2. Tämän artiklan määräykset eivät koske tämän sopimuksen 7 artiklan 1 kappaleen e kohtaa.

15 artikla

Avoimuusperiaate

1. Kumpikin sopimuspuoli julkaisee viipymättä tai pitää muuten julkisesti saatavilla yleisesti sovellettavat lakinsa, määräyksensä, menettelytapansa ja hallinnolliset päätöksensä ja tuomioistuintensa päätökset sekä kansainväliset sopimukset, jotka voivat vaikuttaa toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksiin, jotka ovat ensin mainitun sopimuspuolen valtion alueella.

2. Mikään tämän sopimuksen määräys ei aseta sopimuspuolelle velvollisuutta luovuttaa luottamuksellisia tai omistamiseen liitty-

2. Each Party shall observe any other obligation it may have with regard to a specific investment of an investor of the other Party.

Article 13

Application of the Agreement

This Agreement shall apply to all investments made by investors of either Party in the territory of the other Party, whether made before or after the entry into force of this Agreement, but shall not apply to any dispute concerning an investment, which arose or any claim, which was settled before its entry into force.

Article 14

General Derogations

1. Nothing in this Agreement shall be construed as preventing the Parties from taking any action necessary for the protection of its national security interests or measures necessary for the maintenance of public order provided that such action or measures are not applied in a manner, which would constitute a means of arbitrary or unjustifiable discrimination by a Party, or a disguised investment restriction.

2. The provisions of this Article shall not apply to Article 7 paragraph 1(e) of this Agreement.

Article 15

Transparency

1. Each Party shall promptly publish, or otherwise make publicly available, its laws, regulations, procedures and administrative rulings and judicial decisions of general application as well as international agreements which may affect the investments of investors of the other Party in the territory of the State of the former Party.

2. Nothing in this Agreement shall require a Party to furnish or allow access to any confidential or proprietary information, includ-

viä tietoja tai antaa pääsyä sellaisiin tietoihin, mukaan luettuna yksittäisiä sijoittajia tai sijoituksia koskevat tiedot, joiden paljastaminen haittaisi lainvalvontaa tai olisi kyseisen sopimuspuolen asiakirjajulkisuutta koskevan lainsäädännön vastaista tai haittaisi yksittäisten sijoittajien oikeutettuja kaupallisia etuja.

16 artikla

Neuvottelut

Sopimuspuolet neuvottelevat ajoittain keskenään jommankumman sopimuspuolen pyynnöstä käsitelläkseen tämän sopimuksen täytäntöönpanoa ja tarkastellakseen sellaisia kysymyksiä, joita tästä sopimuksesta voi johtua. Tällaiset neuvottelut käydään sopimuspuolten toimivaltaisten viranomaisten välillä sellaisessa paikassa ja sellaisena ajankohtana, joista on sovittu asianmukaisella tavalla.

17 artikla

Sopimuksen voimaantulo, voimassaoloaika ja voimassaolon päättymisen

1. Sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen kirjallisesti, kun niiden sisäiset oikeudelliset menettelyt, joita tämän sopimuksen voimaantulo edellyttää, on täytetty. Sopimus tulee voimaan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen päivän jälkeen, jona jälkimmäinen ilmoitus on vastaanotettu diplomaattiteitse.

2. Tullessaan voimaan tämä sopimus korvaa Alma Atassa 29 päivänä syyskuuta 1992 tehdyn Suomen tasavallan hallituksen ja Kazakstanin tasavallan hallituksen välisen sijoitusten edistämistä ja molemminpuolista suojelua koskevan sopimuksen.

3. Tämä sopimus on voimassa kymmenen (10) vuoden ajan, ja se on sen jälkeen edelleen voimassa, kunnes jompikumpi sopimuspuoli ilmoittaa toiselle sopimuspuolelle kirjallisesti aikomuksestaan päättää sopimuksen voimassaolo kahdentoista (12) kuukauden kuluttua.

4. Sellaisten sijoitusten osalta, jotka on tehty ennen tämän sopimuksen voimassaolon päättymispäivää, 1-16 artiklan määräykset ovat edelleen voimassa seuraavan kahden-

ing information concerning particular investors or investments, the disclosure of which would impede law enforcement or be contrary to its laws protecting confidentiality or prejudice legitimate commercial interests of particular investors.

Article 16

Consultations

The Parties shall, at the request of either Party, hold consultations for the purpose of reviewing the implementation of this Agreement and studying any issue that may arise from this Agreement. Such consultations shall be held between the competent authorities of the Parties in a place and at a time agreed on through diplomatic channels.

Article 17

Entry into Force, Duration and Termination

1. The Parties shall notify each other in writing when their internal legal procedures for the entry into force of this Agreement have been fulfilled. The Agreement shall enter into force on the first day of the second month from the date, when the last notification was received through diplomatic channels.

2. Upon its entry into force this Agreement substitutes and replaces the Agreement between the Government of the Republic of Finland and the Government of the Republic of Kazakhstan on the Promotion and Protection of Investments done at Alma Ata on the 29th day of September 1992.

3. This Agreement shall remain in force for a period of ten (10) years and shall thereafter remain in force until either Party notifies the other in writing of its intention to terminate the Agreement in twelve (12) months.

4. In respect of investments made prior to the date of termination of this Agreement, provisions of Articles 1 to 16 shall remain in force for a further period of twenty (20) years

kymmenen (20) vuoden ajan tämän sopimuksen voimassaolon päättymispäivästä lukien.

5. Sopimuspuolet voivat keskinäisellä sopimuksella tehdä muutoksia tähän sopimukseen. Nämä muutokset tehdään pöytäkirjoilla, ja ne ovat tämän sopimuksen erottamaton osa. Ne tulevat voimaan samojen menettelyjen mukaisesti kuin alkuperäinen sopimus.

TÄMÄN VAKUUDEKSI allekirjoittaneet edustajat, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty kahtena kappaleena Astanassa 9 päivänä tammikuuta 2006 suomen, kazakin, venäjän ja englannin kielellä, kaikkien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset. Tekstien poiketessa toisistaan on englanninkielinen teksti ratkaiseva.

Suomen tasavallan
hallituksen puolesta

Kazakstanina tasavallan
hallituksen puolesta

from the date of termination of this Agreement.

5. Upon mutual agreement, the Parties may introduce amendments to the present Agreement. Such amendments shall be formulated through protocols and form an integral part of the present Agreement. They shall come into force through the same procedures as the original Agreement.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned representatives, being duly authorised thereto, have signed the present Agreement.

Done in duplicate at Astana on 9th of January 2007 in the Finnish, Kazakh, Russian and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence, the English text shall prevail.

For the Government of
the Republic of Finland

For the Government of
the Republic of Kazakhstan